[JCCP/MCVR]

Na sala de comisións "Concepción Arenal" do pazo Parlamento de Galicia reúnese a **Comisión 3ª, Economía, Facenda e Orzamentos,** o día **4 de novembro de 2024, ás 12:00 horas,** logo da convocatoria remitida para o efecto.

Asisten as persoas que se relacionan a seguir:

Mesa:
Noa Olalla Presas Bergantiños
(Presidenta)
José Manuel Mato Díaz
(en substitución de Gonzalo Trenor López)
(Vicepresidente en funcións)
Raquel Arias Rodríguez
(en substitución de Manuel Santos Costa)
(Secretaria en funcións)

Vogais:
Grupo Parlamentario Popular de Galicia (P)
María Encarnación Amigo Díaz
(en substitución de Juan Manuel Casares Gándara)
Victor Manuel Baladrón Lamas
(en substitución de Noelia Pérez López)
Enrique Barreiro Sánchez
(en substitución de José Alberto Pazos Couñago)
Nicole Grueira Fernández
(en substitución de Julio García Comesaña)
Rubén Lorenzo Gómez
(en substitución de Cristina Sanz Arias)
Pablo Javier Prieto Perille
(en substitución de Miguel Fidalgo Iglesias)
Katherinie Varela Fernández
(en substitución de Patricia García González)
Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego (BNG)
Daniel Castro García
(en substitución de Brais Ruanova Vilas-Boas)
Óscar Insua Lema
Iria Taibo Corsanego
(en substitución de Rosana Pérez Fernández)
Montserrat Valcárcel Armesto
(en substitución de Ramón Tomás Fernández Alfonzo)
Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia (S):
María Elena Espinosa Mangana
Lara Méndez López
(en substitución de Patricia Iglesias Rey)
Grupo Parlamentario Mixto (M):
Armando Ojea Bouzo

.../...

PARLAMENTO DE GALICIA

Comparecente:
Presidente da Deputación Provincial de Lugo

Letrado:
Juan Carlos Caride Puente

A presidenta reinicia a sesión e rógalle á secretaria en funcións que lle dea lectura á relación de membros titulares da Comisión para os efectos de comprobar a existencia de quórum de constitución, así como as pertinentes substitucións. Logo da constatación deste, éntrase no desenvolvemento da orde do día obxecto desta sesión.

Punto único.- Comparecencia do presidente da Deputación provincial de Lugo
Proxecto de lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2025
13638 (12/PL-000004)
Publicación e asignación á Comisión, BOPG n.º 104f1, do 19.10.2024

A presidenta, despois de darlle a benvida ao presidente da Deputación Provincial de Lugo, recorda que a sesión desenvolverase do seguinte xeito: unha primeira intervención do comparecente, por un tempo de 20 minutos; unha rolda de portavoces dos grupos parlamentarios, por un tempo de 10 minutos; e una rolda de peche do comparecente, por un tempo de 10 minutos.

A continuación, a presidenta concédelle a palabra ao **presidente da Deputación Provincial de Lugo, José Tomé Roca**, que procede a informar sobre os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2025 correspondentes ao ente que preside.

Deseguido, ábrese unha rolda de grupos parlamentarios para que os seus portavoces formulen as preguntas e observacións que consideren oportunas sobre a información recibida, na que fan uso da palabra o **señor Ojea Bouzo, Armando (M),** a **señora Méndez López, Lara (S)** e os **señores Castro Garcia, Daniel (BNG)** e **Barreiro Sánchez, Enrique (P)**.

Finalmente, o **presidente da Deputación Provincial de Lugo, José Tomé Roca,** pecha o debate dando resposta ás cuestións expostas polos diferentes portavoces.

A Presidencia agradece novamente a presenza do presidente da Deputación Provincial de Lugo nesta Comisión e lémbralles ás súas señorías que ás 16.00 horas continuarán coa comparecencia do presidente da Deputación Provincial de Ourense.

Suspéndese a sesión ás 13:20 horas.

PARLAMENTO DE GALICIA

(Achégaselle a esta acta como anexo a transcrición literal da sesión.)

Noa Presas Bergantiños

Firmado digitalmente por Noa Presas Bergantiños
Fecha: 2024.11.05 16:51:33 +01'00'

Noa Olalla Presas Bergantiños
Presidenta da Comisión

Raquel Arias Rodríguez

Firmado digitalmente por Raquel Arias Rodríguez
Nombre de reconocimiento (DN): cn=Raquel Arias Rodríguez, email=raquel.arias.rodriguez@parlamentodegalicia.es
Fecha: 2024.11.05 16:21:47 +01'00'

Raquel Arias Rodríguez
Secretaria, en funcións, da Comisión

PARLAMENTO DE GALICIA

ANEXO ACTA DA REUNIÓN DA COMISIÓN 3ª. ECONOMÍA, FACENDA E ORZAMENTOS, DO DÍA 4 DE NOVEMBRO DE 2024

Orzamentos 2025

(Comparecencia do presidente da Deputación provincial de Lugo)

PARLAMENTO DE GALICIA

Reiníciase a sesión ás 12.00 horas.

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Bo día de novo a todas e todos.

Imos reiniciar a esta sesión da Comisión 3ª, Economía, Facenda e Orzamentos, que ten por obxecto substanciar as sesións informativas verbo do proxecto de orzamentos do Goberno galego para o ano 2025.

Acompáñanos xa o señor presidente da Deputación de Lugo, o señor Tomé Roca, a quen lle damos de novo a benvida nesta comisión e neste Parlamento, que foi ademais a súa casa.

E, sen máis, prégolle por favor á señora secretaria que lea a lista de membros da Comisión a efectos de substitucións.

A secretaria en funcións (Arias Rodríguez): Grazas, presidenta.

(A señora secretaria le a relación de asistentes.)

Hai quórum.

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Moitas grazas, señora secretaria.

Recórdolles ás súas señorías como é o procedemento. En primeiro lugar, haberá unha quenda de exposición sobre o orzamento da Deputación de Lugo do señor Tomé Roca por un tempo de 20 minutos. A continuación, os grupos parlamentarios terán unha quenda única de intervención de 10 minutos. E, finalmente, o señor Tomé Roca poderá pechar a comparecencia dando resposta ás súas inquedanzas por un tempo de 10 minutos.

Sen máis, reiterándolle a vostede e ao seu equipo a benvida, pode comezar cando queira.

O presidente da Deputación Provincial de Lugo (José Tomé Roca): Pois moitas grazas, señora presidenta.

Membros da Mesa, letrado, señoras e señores deputados, medios de comunicación. Bos días a todos e a todas.

E é para min un pracer porque —como ben dixo a señora presidenta— fun membro desta casa, polo tanto, é un pracer volver a ela por sexto ano consecutivo co deber institucional —creo— de comparecer no Parlamento de Galicia para explicar as

principais liñas da actuación dos orzamentos da Deputación de Lugo para o vindeiro ano 2025. Uns presupostos que estamos ultimando coa previsión de levalos ao Pleno para a súa aprobación a finais deste mes de novembro, concretamente, o martes día 26 —que é o día do Pleno— e que, desta forma, poidan entrar en vigor a principios do mes de xaneiro. Este é un obxectivo que cumprimos sempre desde que eu estou á fronte da Presidencia.

Os orzamentos da Deputación de Lugo para o ano 2025 chegarán aos 130 millóns de euros consolidado dentro da Deputación e o Consorcio Provincial de Bombeiros. Suben, polo tanto, un 12 % respecto a este ano grazas á aportación do Estado, que se incrementa en 14 millóns de euros.

Un Goberno responsable e útil é aquel que aproba os orzamentos en tempo e forma, pero tamén aquel que fai unha planificación realista e sobre todo que executa o orzamento, e así o facemos desde o equipo de Goberno da Deputación de Lugo. No mandato pasado alcanzamos unha media anual de execución do orzamento do gasto que ascende ao 85 %, un nivel que nos sitúa á cabeza das administracións locais de España e, dende logo, bastante máis elevado que o da Xunta de Galicia. Os números cantan.

Os orzamentos son un instrumento investidor para desenvolver políticas que desenvolven a vida da xente, e así o entendemos dende a Deputación de Lugo. Elaboramos orzamentos serios e orzamentos rigorosos porque, a pesar de propaganda e a pesar de orzamento récord que cada ano nos venden dende a Xunta de Galicia, a realidade é que hoxe temos menos persoal médico, menos persoal de enfermería, menos profesorado, menos centros de saúde, menos consultorios, menos escolas e ningunha nova residencia da Xunta para os maiores.

Na provincia de Lugo comprobamos que o Goberno autonómico non ten proxecto para a provincia, de aí que teña que suplilo a Deputación Provincial, e nin sequera executar as partidas que repite ano tras ano nos orzamentos. Vostedes poden coller os orzamentos dos últimos anos e verán que practicamente cambiando de ano son as mesmas partidas e as mesmas cantidades, ou similares. Esta é a diferenza entre gobernar con seriedade ou dedicarse ao populismo, que non conduce a nada máis que a adormecer á xente. Xestiona con monotonía e por inercia, dá igual que teña 1.000 millóns máis ou 1.000 millóns menos, é o mesmo; Lugo polo menos non o nota.

E fíxese que pasa cos fondos europeos, a Xunta non foi capaz de executar nin o 50 % destes fondos, segundo o informe do Consello de Contas de Galicia. Claro, isto dito así parece un dato sen máis, pero a gravidade que ten este dato é tremenda, é tremenda porque, non o dicimos nós —que podía ser una crítica política—, nós non, dio o propio Consello de Contas, que, señorías —señoras e señores deputados—, é un Consello de Contas con maioría conservadora, elixido durante este Goberno, presidido antes polo señor Feijóo e agora polo señor Rueda. E o que di o Consello de Contas non é máis que os números, e os números dan de si o que dan de si. Polo tanto, non me estou inventando eu nada.

En contraposición, nós continuaremos desenvolvendo o noso proxecto ben definido para a provincia —do que falaba o inicio— con partidas realistas e que se asenta en catro grandes pilares: un deles é a mellora da mobilidade; o segundo, a cooperación cos concellos; o terceiro, o apoio aos sectores produtivos; e o cuarto —e máis importante quizá de todos— as políticas sociais.

Por empezar pola mobilidade, son unhas partidas que decidimos incrementar nestes orzamentos e, polo tanto, incrementar o investimento e a inmobilidade. Na Deputación de Lugo entendemos que é un factor moi importante para o equilibrio territorial do que se leva falado moito na Xunta de Galicia pero que eu, sen embargo, aínda non vexo ese reequilibrio. E, por tanto, tratamos de contribuír, non de resolver o problema porque nin é a nosa competencia nin temos esa capacidade, pero si contribuír a axudar a fixar poboación no noso rural. E tamén para evitar que —non está aquí, pero seguro que me está escoitando— o voceiro provincial do PP evitar caer nun bache, porque como está facendo a política do bache permanentemente, sacando fotos de baches, pois para evitar que caia, por iso facemos ese maior esforzo en mobilidade. E digo isto porque, como está nos medios de comunicación —non mo invento eu— no Concello de Carballido hai un par de anos meteu un autobús a roda de atrás do autobús nun bache, e para sacar o autubús do bache levaba una pala de man. Esa é unha maquinaria moi importante para contribuír a que os automobilistas non teña problemas nos baches.

Miren, dedicamos á mellora da mobilidade un 30 % do orzamento, entre as actuacións na rede viaria provincial e a cooperación cos concellos para a conservación e mellora das estradas provinciais. En concreto, a investimentos de mellora de estradas imos dedicar máis de 12 millóns de euros, cun incremento do 100 %. O ano pasado do presuposto que acaba este ano tiñamos 6 millóns de euros para emisión directa, e pasamos a 12 millóns de euros de inversión directa; e á conservación 5,5 millóns, o que supón un 10 % máis que este ano. Polo tanto, creo que facemos un esforzo enorme na mellora da mobilidade das vías provinciais e tamén axudándolle aos concellos a través do Plan da Deputación de Cooperación cos concellos. Por certo, máis dun 60 % do investimento previsto —quédense con este dato— nestas impresión en estradas provinciais vanse facer en concellos gobernados polo Partido Popular, máis do 60 % —para despois comparalo loxicamente—, e menos do 40 % en concellos gobernados polo Partido Socialista e polo BNG. Eu aquí creo que vexo unha gran diferenza entre como gobernan uns e gobernan outros, tamén é a mesma a diferenza que hai entre a noite e o día.

Para entender a dimensión do esforzo económico que estamos facendo neste ámbito e o reto que supón, basta lembrar que a Deputación de Lugo ten a rede de estradas provincial máis extensa de todo o Estado español, 4.217 quilómetros nada máis e nada menos, tres veces maior que a rede de estradas da Xunta de Galicia na provincia de Lugo, tres veces máis; que por certo, hai poucos días —despois de moitas críticas que se fixeron, non digo que algunha non fora con razón, non fora fundamentada—, pero despois das críticas que se nos fixeron sobre o desbroce da Deputación, eu acabo de ver

algunhas notas de prensa hai uns días onde a Xunta de Galicia anunciaba que ía facer desbroces en carreteras da Xunta: da Coruña, de Lugo e tamén de Pontevedra; non vin nada de Ourense, pero desas tres si. Iso está ben porque incluso informan de que o van facer; o noso non está ben, por iso nos critican. Claro, as cousas vese como son, as cousas son así.

Ben —dito iso—, ademais imos continuar traballando para conseguir que unha parte dos fondos da Unión Europea se destinen á mellora da mobilidade por estrada, unha vía que eu mesmo abrín —e poden vostedes consultalos cos seus presidentes de deputacións no resto de España— dentro do seo da Comisión de Deputacións de Consellos Insulares e Cabildos da Federación Española de Municipios e Provincias. Porque é certo que quizais nós teñamos o maior problema do Estado neste sentido; pero tamén esta León con 3.600 quilómetros, ou Ciudad Real con 2.600, que son os que máis quilómetros teñen de estradas na provincia. É que todos teñen o mesmo problema, o de tapar os baches, o de mantemento e conservación, porque moitas desas estradas non son provinciais, teñen un carácter claramente autonómico, porque unen ás veces provincias ou unen comarcas diferentes e, desde logo, non deberían ter esa dimensión provincial.

Se falamos de políticas sociais, quero dicirlles que, en canto a políticas sociais, dedicamos un terzo do orzamento total da Deputación, o que nos converte nunha das poucas deputacións de toda España que conta cunha rede de protección social tan ampla e eu diría que é eficaz. Unha rede de protección social que ten como piares o servizo de teleasistencia domiciliaria, que atende a máis de 2000 persoas na provincia; o Servizo de Axuda no Fogar, e a rede de centros de atención a maiores; e unhas residencias que son un referente en España e en Europa, de feito, a Deputación de Lugo xa participou tres veces na Europa das Rexións. E, polo tanto, explicar que estaban interesados en saber cal era o modelo da provincia de Lugo.

E tamén no ámbito no ámbito do Estado, cando se presentou no ámbito do Estado o PERTE dos coidados, tamén fomos convidados, fomos a única Deputación de España convidada á presentación no Palacio da Moncloa a ese PERTE. Un modelo co que favorecemos o arraigo dos veciños no rural, co que creamos emprego, sobre todo o feminino, e co que dinamizamos as economías locais coa compra de produtos de proximidade para o funcionamento dos centros. Hoxe contamos con 9 residencias en funcionamento noutros tantos concellos rurais da nosa provincia, que ofrecen 300 prazas asistenciais e crean do torno a 225 postos de traballo directos. Como ven vostedes, un ratio altísimo, que case é persoa por persoa atendida, posto de traballo por persoa atendida.

Nestes momentos temos en construción catro centros de atención a maiores e cinco en trámite cos que se completaría a rede de 18 residencias establecida para a provincia de Lugo.

A Xunta de Galicia leva case 16 anos sen construír nin abrir ningunha residencia pública, na nosa provincia polo menos; e tampouco ten previsto facelo, polo menos nos

presupostos non están á vista dos seus orzamentos —como digo— para o ano 2025. E á vista de que eu creo que non quixeron facelo, nin teñen intención de facelo, e que non colaboran con nós nin sequera para a construción, se non queren que non constrúan, pero que axuden ao mantemento e funcionamento, e nin unha cousa nin a outra, nin para construílas nin para que funcionen, nin un só euro. E a escusa é que non son o seu modelo; bueno, home, pois tampouco o meu modelo son cousas da Xunta e non por iso deixo de colaborar coa Xunta de Galicia.

Polo tanto, señorías, resulta curioso que as únicas que anuncian son as que lles regalou Amancio Ortega. Fixeron a foto, iso si, pero nin un só euro investido para mellorar a calidade de vida dos nosos maiores neste sentido. Por certo, a residencia que fixo Amancio Ortega en Lugo, no barrio da Residencia, aínda non son capaces de abrila. Claro que a culpa ao final ten que tela o concello, non ten nada que ver pero é do Concello. Así que sería bo que se andan pedindo por aí que outros fagamos, sen ter a competencia, sería bo que quen ten a competencia e a obriga legal estatutaria e da Lei de servizos sociais de Galicia, onde di que é competencia exclusiva da Xunta de Galicia, pois xa é hora de empezar cumprindo a lei; non digo levala aos últimos termos, pero empezala a cumprir, digo eu que sería bo.

Así que, de novo, señorías, eu creo que hai unha gran diferenza nos compromisos políticos coa atención ás persoas dependendo de quen goberne. E para irse —como digo— de contos, pois deberían saber o que lles acabo de dicir, que a Lei de servizos sociais de Galicia —tamén outras, pero ben— di claramente que é unha competencia exclusiva da Xunta. E sería bo —como dicía— empezar a cumprir coa súa propia norma, sería bo empezala a cumprir.

En relación coa cooperación cos concellos, quero dicirlles que a Deputación de Lugo é o Concello dos concellos —un termo que humildemente eu acuñei porque o creo así, creo niso— e que levamos a práctica dentro do Goberno provincial todos os días en todas as accións de maneira transversal; iso si que o temos moi claro, porque é a mellor maneira de serlles útiles aos veciños e ás veciñas. De feito, a día de hoxe a Deputación é unha Administración esencial para o funcionamento dos concellos da nosa provincia, sen a que moitos non poderían prestar os servizos máis básicos nin sequera cobrar os seus propios impostos. Cousa que lles ten que facer a Deputación de Lugo, que teñen cedido todos, salvo Monforte e a capital; o resto dos 65 concellos da provincia de Lugo teñen cedido o cobro dos seus impostos, tanto en voluntaria como executiva, na Deputación Provincial.

O Plan da Deputación, que este ano subimos 250.000 euros, transferimos aos 67 concellos da provincia o 20 % do noso orzamento total, en concreto, 22 millóns de euros. Un reparto que segue criterios públicos, sobre todo criterios obxectivos —públicos e obxectivos—, e cun respecto máximo a autonomía municipal, pois son os propios concellos os que deciden libremente a que fins destinan os recursos económicos que reciben. Porque cremos que a Administración local é maior de idade e, por tanto, debe ter esa capacidade de decisión.

Crear e manter un plan de cooperación cos concellos con criterios públicos e obxectivos é un compromiso que só asumimos os gobernos progresistas; logo, afortunadamente fóronse sumando outros, pero fomos os gobernos progresistas os que establecemos este sistema de cooperación cos concellos.

E eu diría que vostedes, señores de representantes que apoian ao Goberno, son incapaces de distribuír o plan de cooperación con criterios obxectivos, incapaces, ¿por que a Xunta de Galicia non o fai un plan único ou o Plan de cooperación cos concellos semellante ao que fan as deputacións? Que sexan coñecidos os criterios e que os reparto sexa obxectivo, en vez de tratando de evitar esas convocatorias ás 12 da noite e que ás 12:10 xa se acabaron os cartos. ¿Quenes estaban avisados? Os que xa sabemos, o resto queda fóra. Polo tanto, ¿non será moito mellor, xa que falamos da transparencia, ser transparentes e convocar de día e co prazo dun mes —dos meses que sexa— e repartir con criterios obxectivos, criterios públicos coñecidos por todos? En vez despois cando che chega algo dicir: non, non acadou a puntuación necesaria pero sen saber que puntuación nin cal foi o método desa puntuación.

Lamentablemente, e a pesar da cantidade de veces que llo reclamamos, a Xunta segue sen ter ese plan destas características, e o máis semellante, que é o Fondo de Cooperación Local, manteno achicando, pois só lle dedica o 1,1 % ao orzamento; levaba 12 anos conxelado, agora parece que vai subir unha mínima parte. Pero, bueno, a pesar de todo, de que o Estado aporta 1.000 millóns máis —sen ter que xestionalos—, 1.000 millóns máis que veñen do Estado ao presuposto da Xunta de Galicia, home, non parece que sexa por escaseza de cartos o non poder facer este plan cos concellos. Así que a Deputación achega un 20 % do seu presuposto e a Xunta o 1,1 %; eu creo que non hai moito que dicir, os datos falan por si solos. Así que, señorías, hai unha gran diferenza no compromiso político co municipalismo entre vostedes e nós. Ademais do Plan de cooperación cos concellos, dende a Deputación de Lugo ofrecemos asistencia técnica a todos os concellos que así o requiren, co que aforran miles de euros e gañan en eficacia.

Como reforzo de todo isto, de todo este apoio, que sempre facemos nun sitio permanente, estamos desenvolvendo tamén un proxecto que se chama Impulsa TIC, co que proporcionamos de maneira totalmente gratuíta aos concellos servizos e equipamentos tecnolóxicos para avanzar na modernización e na transformación dixital da Administración e mellorar así os servizos que prestamos aos veciños. Para este Programa de Impulsa TIC e de mellorar a Administración electrónica dos concellos, contamos cun investimento de 4,5 millóns de euros que conseguimos do PERTE do Goberno de España grazas aos fondos europeos.

Outro apartado —como dicía— era o apoio aos sectores produtivos. Polo que respecta aos sectores produtivos, a Deputación de Lugo é hoxe un referente en iniciativas públicas e en apoio ao sector primario, un motor económico fundamental para a nosa provincia: a primeira provincia en España en produción de leite, produción de carne, a produción de madeira e moi relevante tamén na pesca. Ademais das axudas á USC, á

Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Lugo, o Campus Terra, a través da granxa de leite e a recría de novillas, para o próximo ano impulsaremos cun proxecto estrela para o rural lucense coa construción dunha granxa de porco celta. Na finca do Gaioso Castro, en Castro de Rei, cun investimento superior ao millón de euros para recuperar esta raza autóctona e para a transferencia de coñecemento como axuda ao sector.

Esta nova infraestrutura creará oportunidades formativas, sen dúbida, para os estudantes universitarios, especialmente para os que estudan no Campus Terra, no grao de Veterinaria, e tamén de Enxeñería Agrónoma. Ofrecendo espazos modernos, laboratorios vivos para a formación e a innovación en gandaría, axudando a Facultade de Veterinaria tamén a superar a avaliación que vai ter o próximo ano para que se manteña nas primeiras do mundo, segundo o ranking de Shanghai.

Este proxecto, en colaboración coa Universidade de Santiago, contribuirá ao desenvolvemento económico da provincia de Lugo a través dun sector produtivo esencial para a nosa provincia. Vai contribuír a afianzar a posición da provincia de Lugo no mapa do ensino superior e contribuirá a reter o talento dos mozos e das mozas e a que poidan atopar o seu proxecto de vida no noso rural na provincia de Lugo. Porque, non sei se o saben, pero somos a Deputación de España que máis colabora coa Universidade, grazas ao noso acordo coa ou USC, e á nosa estreita relación tamén coa UNED. Agora facemos isto porque a Administración, que ten as competencias, non ten unha visión estratéxica para o noso sector primario, como é a Xunta de Galicia.

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Ten que ir sintetizando, señor Tomé.

O presidente da Deputación Provincial de Lugo (José Tomé Roca): Moitas grazas, señora presidenta.

Conto coa flexibilidade que vostede me ten dado outros anos.

Vémonos na obriga de tentar paliar esa deixadez cos poucos recursos dos que dispoñemos; facémolo —fíxense— da man dos sectores produtivos e incorporando o coñecemento da universidade. Pero ademais nesta mesma finca temos o primeiro centro público de recría de gando vacún de leite e de España con máis de 2.500 animais. Contamos tamén —como dicía— coa granxa experimental de leite; contamos tamén cunha actividade de recría de rubia galega para potenciar e mellorar a raza; contamos tamén cun grupo de bestas e cabalos para a investigación universitaria e cun rabaño de cacheiras para axudar a manter a raza.

Así mesmo, unha vez que non temos atrancos vinculados co Partido Popular, están en marcha as obras do parque central de Galicia, por fin, un proxecto que contribuirá decididamente ao dinamismo social e económico da Ulloa e do conxunto da provincia. Unha aposta forte que decidimos facer dende a Deputación de Lugo para poñer en valor

o Centro Xeográfico de Galicia situado no Gaiás, na parroquia de San Fiz de Amarante, no concello de Antas de Ulla —como dicía—, segundo determinou o Instituto Xeográfico Nacional. Queremos que sirva de impulso para a promoción do noso territorio dentro e fóra de Galicia e, polo tanto, para a economía e o emprego pola súa capacidade de atracción turística.

No ámbito do turismo, entre outras moitas medidas, potenciamos o programa do termalismo da Deputación de Lugo, Lugo Termal; subimos o investimento e o número de prazas; renovamos o programa de visitas Coñece a túa provincia, con máis de 9.000 persoas percorrendo a provincia de norte a sur. Continuamos coas rutas fluviais da Ribeira Sacra onde batemos récords con máis de 60.000 viaxeiros nos catamaráns da Deputación. Por certo, o Goberno de España concedeulle un Plan de turismo sostible de 6 millóns de euros ao Consorcio da Ribeira Sacra, a Deputación de Ourense e a Deputación de Lugo aportamos 1 millón de euros cada unha para ese plan, pero da Xunta nada se sabe. E si que sería bo que lle preguntaran vostedes á Xunta de Galicia a ver se vai colaborar tamén con este Plan de turismo da Ribeira Sacra na parte que lle toca. Así mesmo, mantemos unha colaboración constante cos colectivos que están traballando arreo por proxectar a nosa provincia como un gran destino de calidade. E no caso da Mancomunidade Municipios da Mariña Lucense, tamén o Consorcio da Ribeira Sacra, ou o xeoparque do Courel, entre outras tantas, contribuímos dende a Deputación de Lugo.

Eu pregúntome: ¿onde está o Museo da Romanización para Lugo, que a Xunta ten comprometido, ten asinado e nós non vemos no orzamento nada para o vindeiro ano? Eu creo que é importante se un quere ter credibilidade, cumprir o que se firma.

En definitiva, señorías, a Deputación de Lugo terá no ano 2025 os orzamentos realistas e útiles para os concellos e para o tecido social e económico da nosa provincia. Señorías, os bos gobernantes non son aqueles que máis falan, que máis prometen ou que máis fotos fan; os bos gobernantes son os que máis se executan os orzamentos, son os que cómpren cos obxectivos que se teñen enmarcados no seu proxecto e son os que respectan a palabra dada aos seus veciños e veciñas, porque os anuncios non lle cambian a vida á xente, o que lle cambia a vida á xente son os feitos. Iso é o que fixemos ata o de agora, iso é o que imos seguir facendo cos orzamentos do ano 2025 do Goberno que teño a honra de presidir na Deputación de Lugo. E contando, dende logo, co gran traballo que fai todo o persoal da Deputación, que lles quero agradecer expresamente.

E xa remato. Un Goberno que defende os servizos públicos e que aproveita os recursos para crear actividade económica é o que necesitan os nosos cidadáns. Un Goberno con novas ideas, con ganas, con proxecto, con ilusión, con esperanza e con transparencia.

Moitísimas grazas.

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Moitísimas grazas, señor Tomé Roca, pola súa exposición.

Pasamos á quenda dos grupos parlamentarios.

A comezar polo Grupo Mixto por un tempo máximo de 10 minutos. Señor Ojea, ten vostede a palabra.

O señor Ojea Bouzo (M): Grazas, presidenta.

Bastante breve. Primeiro, agradecer a presenza do presidente da Deputación e do persoal do equipo que o acompaña.

Dicirlle que desde o noso grupo político que, como ben sabe seguramente, nos centramos prioritariamente na defensa da provincia de Ourense; pero que —como teño dito varias veces— entendemos que a provincia de Lugo comparte coa provincia de Ourense moitas particularidades, algo que lembro moitas veces nas miñas intervencións. E unha das particularidades, polo visto, é ese esquecemento por parte dos Gobernos da Xunta de Galicia para con ambas provincias, baseándome no que lle acabo de escoitar.

Sinxelamente analizar os orzamentos que vostede acaba —digamos— de desglosar de xeito xenérico, resultaranos interesante analizalos a efectos comparativos cos da provincia de Ourense.

E sinxelamente facerlle un pequeno apunte. A zona sur da provincia de Lugo ten loxicamente fronteira coa provincia de Ourense, e ademais hai moita relación en determinados concellos. Pódolle poñer, por exemplo, que vostede nomeou o Concello de Carballedo; moitos ourensáns van habitualmente á feira de Castro de Carballedo, os bares nesa zona teñen a prensa Ourensán —algo curiosísimo que nesa zona os bares teñen a prensa de Ourense e non teñen a de Lugo— iso é unha mostra da relación que hai entre ambas provincias nesa zona.

E o que si lle podo dicir é que —eu, que tamén viaxo habitualmente por esa zona, fago excursións— o que dixo das estradas, agora non me vou meter en se son de titularidade nacional, autonómica ou provincial, porque moitas veces non coñezo as titularidades deses viais, pero a verdade é que si que moitas delas precisan un arranxo urxente. E dígoo sinxelamente porque é un servizo público de todo o mundo; pero ademais, polo que lle digo que moitas persoas da provincia de Ourense viaxan por aí e, nese sentido, tamén me ten que preocupar como deputado por esa demarcación. Xa sei que hai moita maquinaria pesada, agrícola e do sector gandeiro, e loxicamente iso implica unha maior implicación á hora de mantelas nese estado.

E unha cousa que teño observado. Vostede nomeou antes o Centro Xeográfico de Galicia. Estiven hai pouco tempo por alí visitando tamén Antas de Ulla, Monte Farelo e todo iso; e, sen embargo, teño comprobado que da zona do sur, nas proximidades da

provincia, as estradas están particularmente en mala calidade. Non llo digo máis que como mera información —que seguro que xa coñece— e para que entenda que entendemos que a provincia de Lugo e a de Ourense, desde a nosa perspectiva, teñen moitas similitudes ata o punto de que a determinados efectos poderiamos consideralas provincia xemelgas.

E nada máis. E, reiterando o meu agradecemento pola súa comparecencia, nada máis.

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Moitas grazas, señor Ojea.

Pasamos á quenda dos Socialistas de Galicia. Señora Méndez, cando queira.

A **señora Méndez López (S):** Moi ben. Moitas grazas, presidenta.

Moi bo día, señorías.

De maneira especial e particular, agradecer a presenza do presidente da Deputación; e non só a súa presenza, senón a súa exposición por facernos esas radiografía do que van ser os vindeiros orzamentos do ano 25. Uns orzamentos rigorosos, uns orzamentos reais e uns orzamentos que atenden ás necesidades da súa provincia.

Aproveitar tamén para saudar a deputada de Economía e a deputada de Réxime Interior, que tamén nos acompañan hoxe aquí.

E o Partido Popular basicamente se asenta a súa acción política en dúas premisas: unha, temos a maioría absoluta, pero que só a utilizan para arremeter contra a oposición por facer o noso labor; e, dúas, temos o orzamento. Estas son as dúas premisas que máis se repiten constantemente en todas as intervencións que lles vimos escoitando en Comisión, Pleno ou incluso nestas propias comparecencias. Pero a realidade é que é un orzamento sen executar, e vémolo nesa presentación que se fixo; e vou poñer só dous exemplos: un, o Plan Paradai, que na cidade de Lugo se vai reiterando ano tras ano, consecutivamente, dende o ano 99 que se empezou con este Plan Paradai. E nas últimas xa décadas —ía dicir anos, décadas— pois hai esa partida de 500.000 euros que despois non se executa e que, polo tanto, dicir que son repetitivos, e neste caso poderíase executar. Pero despois temos outro exemplo aínda máis gravoso como é a Ronda Leste, 5 millóns de euros, 6 este ano e 5 o pasado; que ademais sabemos a priori que non se van executar porque é materialmente imposible porque aínda non se coñece o trazado, aínda ten que estar a exposición pública e, polo tanto, ¿como se van poder executar 6 millóns de euros? O que fan engrosar unhas contas para dicir que invisten moito na provincia de Lugo, pero a realidade élle outra ben distinta.

Aquí o presidente da Deputación —nesa exposición, como dicía, rigorosa e seria— acaba de dar uns datos, uns datos importantes como é que é un orzamento que vai chegar aos 130 millóns de euros, o que supón un incremento dun 12 %, e ademais que conta cunha aportación que se incrementa tamén do Estado de 14 millóns de euros.

Pero, pola contra, vemos que a aportación que debería de facer a Xunta —que debería facer ese esforzo para a Deputación como entidade local e como concello dos concellos, pero tamén a todos os concellos da provincia— pois o incremento é mínimo. E con outros agravantes que, por outra banda, non executa nin o que destina: o ano pasado —o último exercicio pechado— deixou sen executar 100 millóns de euros que, evidentemente, isto vai en detrimento dos concellos. E, por outra banda, fan repartos arbitrarios; máis aló do exemplo que poñía o presidente que xa acuñei eu un día tamén, que estaban convertendo os concellos no after da Administración, tes que esperar ás 12 da noite para poder acceder a esas axudas de concorrencia. Por outro lado, pola porta de atrás fan convenios arbitrarios, si, iso si, todos cos concellos do PP.

Pola contra, a Deputación —como ben dixo— ten un grao de execución dun 85 %, que é fundamental, porque non só vale con orzamentar, é que despois hai que executar porque, se non executamos estamos pois evidentemente nun serio problema. E con outra cuestión que é tremendamente importante, que a Deputación de Lugo actúa sen tintes políticos, porque atende as necesidades das persoas e porque ademais está preocupada polas ameazas que como territorio estamos a sufrir, que é xenérico en toda Galicia: como pode ser o despoboamento, como pode ser a falla de oportunidades; e, polo tanto, está preocupada en actuar nestas cuestións.

E a Deputación, como todos os concellos, vai máis aló e asume moitas competencias impropias para atender —como dicía— esas necesidades e pola preocupación que ten como institución de mellorar e querer ver mellorar a súa provincia. Por iso eses orzamentos que se basean en catro eixos de actuación: por un lado, a mellora da mobilidade e a conectividade, porque a conectividade é moi importante tanto en termos viarios —como xa dixo— con ese incremento que se contempla para este ano; pero tamén unha conectividade no eido tecnolóxico, porque hoxe as comunicacións tecnolóxicas son tan importantes como as viarias.

E felicito a Deputación de Lugo por ter acadado os fondos de recuperación dos Next Generation, pero eu estou convencida de que vai executar ao 100 %; e vemos, pola contra, como a Xunta —cos fondos que solicita, pide e ás veces consegue— non executa nin o 50 % deses fondos, perdendo esas oportunidades para Galicia e, polo tanto, para Lugo. E habería que dicirlle á Xunta de Galicia que hai que pedilos, si, e hai que conseguilos, tamén, pero despois hai que executalos.

Noutra liña que é fundamental, é a cooperación cos concellos —como ben dicía— vai destinar o 20 %, ¡o 20 %! —por se non se entendeu ben, hai que matizalo—, do seu orzamento para todos e cada un dos concellos, dos 67 concellos; iso si, con criterios obxectivos e —iso si, tamén é moi importante— con autonomía dos alcaldes alcaldesas para decidir onde queren investir, porque as necesidades non lle son as mesmas en todos os concellos, cada uns teñen unhas por riba doutras. E, polo tanto, esa capacidade de decidir onde queren investir, saber con canto orzamento van contar e onde poden despois materializar é tremendamente importante; polo tanto, esta é unha cuestión que nós tamén lle demandamos á Xunta de Galicia.

Porque, o Partido Popular, non sei se por convicción ou por vergoña, pero a realidade é que as deputacións provinciais se foron sumando todas, incluída a propia de Ourense, que non tiña este plan único, e agora si o ten. A pregunta é: ¿onde está o Plan único da Xunta de Galicia? ¿Por que a Xunta de Galicia reivindica noutros lados, o PP que goberna a Xunta de Galicia, reivindica noutros lados estes plans únicos con criterios obxectivos e alí onde goberna non os aplican? Ou, se o aplican, con regañadientes e porque creo que é máis ben por vergoña que por convicción, como foi no caso da Deputación de Ourense.

Nós exiximos e instamos a Xunta de Galicia a que aplique este plan único con criterios obxectivos, con repartos equitativos e dándolle autonomía ás deputacións e aos concellos onde investir estes cartos. E incluso poderiamos non só crear ese plan único, senón tamén crear criterios obxectivos, por exemplo, co canon da auga; un canon finalista importante para reverter e despois en temas de saneamento e abastecemento, pero que a Xunta tamén reparte de forma arbitraria e de forma discrecional. E, ¡oh!, curiosamente, oian, eses fondos recaen todos en concellos do Partido Popular: en concellos como Monforte, en concellos como Burela, en concellos como a Antas —porque á parte de deputados, temos tamén que están na súa dobre condición de alcaldes e alcaldesas—, ou concello como o de Lugo, resulta que non recibimos ningún fondo deses cartos a pesar de ser finalista e, polo tanto, habería que ter un criterio obxectivo, cando menos unha porcentaxe que revertera no Concello, que ademais lle fai o traballo á Xunta porque recada eses cartos para darllos á Xunta, pero despois non ten ningún retorno a eses territorios. Unha porcentaxe mínima tiña que recaer neses territorios, e despois unha parte, ¿como non?, nese principio de solidariedade; entendendo que hai concellos que teñen menos recadación, pero non por iso teñen que ter menos oportunidade de realizar estas cuestións.

E seguindo dentro deses eixes da dotación, outro moi importante: os sectores produtivos; onde non só aposta polo sector primario, que é fundamental, senón que tamén fai un esforzo para incorporar ese coñecemento, I+D+i. E vemos como a Deputación colaborou con ese proxecto do Concello de Lugo, Lugo mais biodinámico, onde hai unha aposta clara polo uso da madeira como elemento estrutural, que a Xunta —bueno, máis que a Xunta aquí, o Partido Popular do Concello de Lugo e da provincia de Lugo— denostou terriblemente. Pero é que despois a Xunta vai a foros dicir que eles e apuntan, que van a investir o 20 % na construción de madeira; pero é que a realidade élle outra ben distinta porque de momento non queren apostar, e do Igape nada se sabe que queira facer construcións en madeira.

Pero foméntase tamén a economía circular a través do turismo, a través do comercio, a través da restauración e a través de iniciativas como pode ser ese Patrimonio da Ribeira Sacra, que se iniciou precisamente para conseguir esa candidatura como Patrimonio da Humanidade, se iniciou precisamente na Deputación Provincial de Lugo.

Pero, pola contra, como ben dicía o presidente do Museo da Romanización que non é un museo de Lugo só, nin de Lugo capital nin de Lugo provincia, é un museo de Galicia, incluso do noroeste de España. Con ese potencial que temos, a Xunta tiña feito ese proxecto de que tiña xa previsto facer e asignar 10 millóns de euros dende o ano 2013; nada sabemos, paralizou esta infraestrutura e agora que pidan vostedes fondos que si tal xa eu vou poñer a guinda ao pastel para poder sacar a foto e dicir que estabamos aí...

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Ten que ir concluíndo, señora Méndez.

A señora Méndez López (S): ...unha vez que estea finalizado.

Finalizo, presidenta, pero non quería deixar esa pata tan importante que está a realizar e traballar a Deputación Provincial, como son as residencias. Ese modelo de residencias que non é o modelo da Xunta nin o modelo da Deputación de Lugo, é o modelo da xente, o modelo que pediron aos cidadáns, o modelo que queren ter de proximidade, de hábitat confortable, como se estiveran no seu fogar, de xeración de emprego, que ten retorno no territorio dos concellos. Ese modelo que está defendendo moi ben o presidente e que ademais está sendo un exemplo non só a nivel nacional, senón internacional. Polo tanto, que a Xunta tome medida daquelas institucións que teñen boas pragses, e que as apliquen porque nos irá bastante mellor aos galegos e ás galegas e aos lucenses e ás lucenses. E a aposta polo rural —e finalizo con isto, presidenta— é unha aposta por estes piares e por outros tan básicos...

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Conclúa, por favor.

A señora Méndez López (S): ...que constitúen o piar de benestar, como sanidade, educación, comunicacións, oportunidades, emprego e políticas sociais.

Así que a Xunta ten onde mirarse, ten espellos onde recoller boa pragse...,

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Grazas, señora Méndez. Conclúa.

A señora Méndez López (S): ...así que las aplique.

Moitas grazas.

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Grazas, señora Méndez.

Pasamos á quenda do Bloque Nacionalista Galego. Señor Castro, cando queira.

O señor Castro García (BNG): Grazas, presidenta.

Bo día a todos e a todas.

PARLAMENTO DE GALICIA

Bo día, presidente.

Bo día, alcaldesa.

Ben, moitas veces nestas comparecencias ao final como que non se fala moito de números e os debates son outros; e, neste caso, céntranse moito nos servizos nos que se dan e nos que non se dan. E ao final é normal xa que a Deputación de Lugo ten que estar moitas máis veces das que desexaría alí onde a Xunta de Galiza non o fai e sobre todo —como ben se destacou aquí— no que ten a ver cos servizos sociais.

Pero primeiro un pouquiño para falar, dedicarlle un pouquiño os números. É certo que hai ese aumento orzamentario, neste caso de 130 millóns, o 12 % máis; contando, iso si, o Consorcio no que ten a ver cos bombeiros, hai un aumento se nos centramos máis concretamente tamén nos investimentos reais, algo que é positivo; e o nivel de execución orzamentario é totalmente alto, do 85 %. Soamente dicir que non fagamos moitas veces e recomendarlle á Deputación de Lugo que non faga moitas veces como fai a Xunta de Galiza, de conformarse co «nunca se chegou» e, a partir de aí, deixar titulares de que sexa o pioneiro en todo e en titulares se quedan. E quería sobre todo tamén destacar, non compararse sempre a peor, senón compararse ao mellor; é dicir, non aceptar ese 85 % e querer seguir executando moito máis.

Pero como dicía antes, o que máis se pode destacar da Deputación de Lugo é que con máis ou menos dificultades —iso sempre o hai e ademais no que ten a ver no dialogar con moitos gobernos de diferentes cores— está sempre onde a Xunta non pode chegar ou moitas veces directamente non quere chegar. E neste caso destacan, sen dúbida, as políticas sociais, onde se non houbese Deputación de Lugo moitos concellos non terían ningún tipo de centro de atención aos maiores, de residencias e de centros de día. E é unha realidade supina, e seino ben que son de Ribadeo e vin perfectamente como saían 3.500 persoas á rúa nun concello de 10.000 porque non había nin un só euro para construír esa residencia; e que a día de hoxe, grazas Deputación no seu momento, no Concello construíuse unha residencia modélica que senón non estaría. E a día de hoxe, entre as que están en construción e as que xa existen son 14, levándose entre 12 e 14 millóns de euros; quero dicir, hai unha mostra real de que aquí hai un modelo que sempre —coma todo— con máis ou menos erros acaba facendo que a xente viva mellor. Sobre todo ante unha realidade demográfica como a da provincia de Lugo onde hai moita xente con avanzada idade, algo que sempre é positivo pero que ten que vivir en calidade esa idade máis adulta.

E como dicía, a residencia pública é referente, é modélica. Se vas por todo o país e vas a outras residencias privadas, privatizadas, cedidas ás empresas, que se constrúen para logo darllas as empresas que tiren os prezos, cáeseche a cara de vergoña moitas veces. E se a comparamos cos servizos que se dan nestas residencias —e seino ben que a coñezo ben por dentro— non hai... son dous mundos totalmente diferentes.

Por iso, ademais, temos que destacar outro elemento que tivo máis fama; afortunadamente, agora vai tendo menos porque se vai asumindo máis, como é a do Plan único, que aceptan alcaldes e alcaldesas de todas as cores, ás veces máis polo alto e outras veces máis polo baixo —iso seguramente que o saben vostedes mellor ca min—. Pero que ao final o que fai é cohesionar un territorio como é a provincia de Lugo, que ten moitas diferenzas —xa por dicilo directamente— supoño que tanto xeográficas como sociolóxicas, económicos e industriais. E creo que hoxe as que estades aí sentadas na mesa ben o sabedes, non ten nada que ver Monforte con Burela, e entón o Plan único tamén serve para cohesionar toda a provincia e sobre todo para tratar a toda a xente igual.

Ao final, porque, pola contra, temos outros exemplos onde o investimento real, os novos servizos que ofrecen neste caso por parte da Xunta, van un pouco condicionados a quen estea no Goberno: nunha lexislatura si, noutras non, de repente si, moito e moitas veces. Ben, supoño que entrará no eido das casualidades... aínda que en política creo que non existen.

Non vou entrar no debate das competencias impropias, todos e todas sabémolas. Creo que máis tamén polo alto ou máis polo bajini se recoñecen as competencias impropias que teñen os concellos, e creo que se ten falado xa o suficiente.

Destacar tamén que aquí non se centra soamente o traballo da Deputación no eido social, senón que tamén hai no medio rural, coa granxa Gaioso —como ben dixo—. Tamén como os programas como O que non arde, que xa vai o quinto ano, neste caso dobrando o orzamentado; e promovendo a gandaría en extensivo. Pero sobre todo, máis que nada con programas que teñen que a ver coa realidade e con mellor a realidade social da xente; é dicir, non é soamente recibir axudas para a gandaría extensiva en extensivo, senón que é facer que a xente poida vivir alí onde a habita, alí onde traballa. É que isto afecta tamén á economía nos concellos, pero tamén á non existencia ou á barreira protectora contra os incendios.

Tamén na cultura, evidentemente, achegando a actividade cultural a todo o territorio; e apoiando a rede museística, que é bastante ampla en toda a provincia co Museo de Lugo, o do Mar de San Cibrao, Pazo de Tor, o Museo de Narla. E o Deporte, porque aquí eu creo que xente que o viviu de cerca, e, ¿que sería do deporte na provincia de Lugo se non existise a Deputación? Porque isto é unha realidade, a Deputación é o principal soporte económico de todo o tecido deportivo da provincia: tanto de base, amateur, profesional, ou se semi profesional; tamén apoiando directamente ao deporte feminino. E creo que o sabe ben a alcaldesa de Burela, que é quizais o mellor exemplo xa non só na provincia senón en toda Galiza e no conxunto do Estado.

E, pois, por elegancia —case mellor dito— non vou entrar no tema das estradas provinciais, desbroces ou non desbroces, cumprimento ou non cumprimento da lei. Soamente dicirlle, presidente, que non lle colla unha teima á maioría da xente de Ribadeo, xente seria que sempre cómpre e respecta os procesos.

En resumo, eu creo que o ideal sería que a Deputación non tivese que ter tantas notas de prensa, que non tivese que saír e ser tan protagonista —enténdaseme ben— porque iso quererría dicir que hai unha maior colaboración por parte da Xunta de Galiza. Que non hai que saír criticando a outros gobernos, senón que hai que saír colaborando e non hai que pelexar tanto por ese nome. Pero, unha vez visto o que hai, e tendo o vivido a realidade como é un xeito e i outro de proceder, menos mal para todos os habitantes da provincia de Lugo que que está a Deputación. E para moitos gobernos que ao final o que levan a cabo é facilitar e favorecer que a xente poida vivir mellor, que para iso estamos.

Moitas grazas.

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Moitas grazas, señor Castro.

Pasamos agora á quenda dos Populares de Galicia. Señor Barreiro, cando queira.

O **señor Barreiro Sánchez (P)**: Grazas, señora presidenta.

Bo día, señorías.

En primeiro lugar, quero manifestar o meu pesar —e o de todo o grupo— pola situación que se está a vivir na Comunidade valenciana a causa da Dana.

Quero darlle a benvida ao señor presidente e á deputada que o acompaña unha vez máis a esta Cámara.

A verdade é que había tempo que non vía un mitin tan malo, porque vimos aquí falar de orzamentos e, bueno, viña explicar unhas liñas mestras duns teóricos orzamentos, cuestión que agradecemos, pero lamentamos que non o fixera antes en Lugo ante o grupo maioritario da Corporación Provincial, o Partido Popular, e ante os seus veciños e veciñas a través da presentación dos mesmos no Pleno da Deputación.

Estamos ante uns orzamentos que ano tras ano vostede intenta esconder ata o último momento. E todo me indica que a día de hoxe non remataron e, o que é peor, nin recibiu nin escoitou aos 67 alcaldes e alcaldesas da provincia para coñecer as necesidades de cada municipio.

O Grupo Popular, facendo un exercicio de calidade democrática, reunímonos cos alcaldes, voceiros e veciños e presentáronse as propostas para dar resposta ás necesidades reais da provincia ás que vostedes seguen dando as costas. Propostas que deberían ser consideradas polo señor presidente e o seu equipo de goberno e incluídas nos presupostos provinciais para o próximo ano, xa que estas responden a competencias que —como vostede sabe— son atribuídas á Deputación. E por iso, dende este grupo entendemos que o proxecto de orzamentos da Deputación que somete á aprobación no

mes de novembro é esencial que recolla a existencia de consignación orzamentaria adecuada e suficiente para asegurar que se leven a cabo, entre outras, as seguintes actuacións.

En materia de estradas provinciais, urxe elaborar desenvolver un plan de conservación, mantemento e mellora das vías provinciais, reforzando tamén o desbroce; duplicando o orzamento destinado ás estradas provinciais, aumentándoo como mínimo en 10 millóns máis. Máis. Desta cuestión podo darlle boa conta eu que como tenente de alcalde do Concello de Friol e veciño da parroquia de Serén, temos uns viarios impracticables, con fochancas do punto a apunta, que poñen en perigo a todos os viandantes que teñen que transitar por eles continuamente.

Isto esténdese en todos os viarios da Deputación no Concello meu e en todos os que teñen a cor distinta á súa. E respecto á cooperación cos concellos, é necesario incrementar a achega provincial ao Plan Deputación en10 millóns de euros, chegando aos 32 millóns anuais e repartilos entre os 67 concellos; non como se repartiron entre catro, aos que vostedes decidiron. E incluír nas bases da vindeira anualidade a posibilidade de solicitar a aplicación de parte da achega provincial deste plan a gastos correntes dos concellos.

Ademais, a Deputación debe liderar a licitación da contratación para a prestación conxunta do servizo de recollida e traslado de residuos e colaborar nas campañas municipais de sensibilización ambiental dirixidas ao fomento da separación e do sistema de recollida selectiva de residuos sólidos urbanos. Porque, señor Tomé —vólvolle insistir—, a provincia de Lugo é máis que o Concello de Lugo e o Concello de Monforte, son 67 concellos de todas as cores.

En relación ao abastecemento e saneamento da auga, a Deputación debe asumir as competencias que a normativa vixente establece nesta materia e colaborar activamente cos concellos na xestión do ciclo da auga, prestando asesoramento técnico e legal aos concellos para a tramitación dos proxectos, autorizacións, estudos, preparación de solicitudes de axudas vinculadas ao ciclo da auga e o saneamento da provincia.

No eido da Cultura. No que atinxe ao Camiño de Santiago, a Deputación debe garantir a seguridade naqueles treitos que discorren por estradas provinciais, construíndo sendas paralelas onde non existan, eliminando aqueles puntos detectados como perigosos. Como tamén impulsar a Vía 19 do Itinerario Antonino e a Vía Künig. E, por suposto, debe poñer en marcha medidas para a difusión dos museos provinciais: o Museo Tor, o Museo Fortaleza de San Paio de Narla e o Museo Provincial do Mar.

Con respecto ao turismo, cremos que a Deputación ten a obriga de elaborar un plan estratéxico de turismo da provincia, que teña en conta as necesidades e peticións das asociacións e entidades que participan na actividade turística da provincia e que forman parte do Consello Provincial do Turismo, apostando por un modelo máis sostible. A institución que vostede preside debe colaborar de xeito decidido no impulso da

candidatura para a Ribeira Sacra, para que consiga no ano 2026 o recoñecemento pola Unesco como Patrimonio Mundial, con accións como o mantemento e mellora das infraestruturas provincias que discorren pola Ribeira Sacra, e a mellora da sinalización dos seus recursos turísticos, regularización, impulso e posta en marcha dos clubs náuticos provinciais, así como estudar a posibilidade de ofrecer novas rutas en catamaráns, que exploten a beleza da nosa paisaxe e o noso potencial turístico. Debe realizar as xestións oportunas para a recuperación e posta en marcha das instalacións de augas mestas.

No tocante ao benestar social —como ben sabe—, somos unha provincia envellecida. Isto require unha resposta decidida por parte das institucións para garantir o benestar dos nosos maiores, polo que é preciso incluír unha partida orzamentaria específica para poñer en funcionamento os centros de día localizados nos centros de atención ás persoas maiores: o de Trabada, Pol, Castroverde, Meira, Pedrafita do Cebreiro, As Nogais, Ribadeo, A Fonsagrada e Ribas de Sil. E para garantir a correcta prestación do servizo dos mesmos débense consignar coa maior celeridade as partidas orzamentarias específicas que aseguren a apertura inminente do Centro de Día residencial comarcal de Becerreá, tanto para contratar o subministración mobiliario como para asegurar a prestación do servizo.

E xa que hoxe se desprazaron ata este Parlamento veciños e veciñas desta comarca para escoitar esta comparecencia, agradeceriamos que o señor presidente na seguinte quenda aclarase se no proxecto de orzamentos se contemplan as ditas partidas, ou se vai facer caso omiso das necesidades destes veciños como se leva facendo ata o de agora. Porque fala de xestión, nós non nos vemos, neste tema non a vemos e nos outros tampouco, a verdade, porque non ten nin idea.

E sigo dicindo que tamén é preciso axilizar e finalizar as obras de construción dos centros de Guitiriz, Pontenova e Pobra do Brollón; así como iniciar a construción dos centros de Folgoso e Portomarín. E agardamos que se redacten os proxectos de construción dos centros comprometidos nos concellos de Ourol, Pantón e O Saviñao. E deixe de mentir. A nova residencia de Lugo da que falou está aberta, e aínda foi visitada o outro día por Amancio Ortega. Ou sexa, non minta, polo menos non minta.

En relación ao medio ambiente, a Deputación cremos que debe crear tres centros de acollida de animais abandonados —un na zona norte, outro na zona centro e outro na zona sur— xa que os municipios non teñen a capacidade económica nin de persoal para asumir todas as competencias que se establezan na Lei estatal de protección dos dereitos e o benestar dos animais.

En canto ao sector primario, un sector piar na economía lucense, teño creo recordar o que pasou o martes pasado no Pleno da Deputación, no cal PSOE e Bloque tombaron unha moción do PP na cal apoiaban o sector agrogandeiro polo paso do temporal Kirk. Aí queda claro a súa postura fronte ao sector, cero apoio, ¡pero é que cero! Como ve, señor presidente, o Grupo Popular realiza un intenso traballo de detección das

necesidades da provincia de Lugo, esta escolma de necesidades é froito da escoita e do intenso desexo de que a nosa provincia avance e se coloque punteira en todos os eidos.

Señor Tomé, a provincia é vítima do vostede. Vítima das súas políticas arbitrarias nas que clasifica os veciños segundo as súas ideas, querendo facer unha provincia de dúas velocidades: unha, á que se lle achegan todos os recursos porque lles votan; e, outra, á que se lle restrinxen todo tipo de recursos porque teñen outras ideas políticas. Podémolo ver claramente nos convenios firmados: 68, PSOE; 19, Bloque; e 1, o PP. Esa é a súa xestión.

E pode ver vostede, señor, a súa falta de proxecto para Lugo, é o maior lastre para a nosa provincia. Señor Tomé tambaléaselle a poltrona, o tempo esgótaselle, ¡esgótaselle! Porque, señor, vostedes están gobernando de costas á xente, e recórdolle que a xente é a que nos coloca onde estamos e sácanos, e aínda pode rectificar que está a tempo.

Presente a súa folla de ruta na Deputación e comece a aceptar que o seu tempo de presidente da Deputación xa caducou. O seu proxecto caciquil de condena ao que non pensa igual ca vostedes está acabado, non ten futuro que está acabado. Deixe paso aos proxectos que aman profundamente a Lugo, aos que temos ideas renovadoras que impulsen a nosa provincia sen complexos e sen vinganzas. Porque, señor presidente, o Grupo Parlamentario Popular é de Lugo por Lugo e para Lugo.

Máis nada. Moitas grazas.

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Moitas grazas, señor señor Barreiro, pola súa contribución.

Pasamos agora á quenda final por parte do señor presidente da Deputación, para dar resposta por un tempo flexible de 10 minutos a todos os grupos parlamentarios.

O presidente da Deputación Provincial de Lugo (José Tomé Roca): Moitas grazas, señora presidenta.

Vou empezar pola orde en que interviron. Pero ten razón ao señor Barreiro nunha cousa que é que complexos non teñen, iso é verdade; se tiveran algún complexo máis iríalles ben. Porque vostede vaia sarta que soltou aquí e non podo dicir de que.

Por certo, esa reunión que dicía vostede dos alcaldes, se quere ensínolle a foto; había máis afiliados do PP que alcaldes. (*O señor Barreiro Sánchez pronuncia palabras que non se perciben.)* Si si, cando queira podemos ver a foto, se había máis de 10 ou 12, aínda case case me atrevo a apostarlle a vostede algo. Si si, home, ¡pero se eu vin a foto! ¿Ou é que me vai dicir que se multiplicaron despois como os pans e os peces? Pois non, estaban os que estaban, ¡claro! E vén aquí contarnos unha película agora a estas alturas da vida.

Bueno, señor Ojea, efectivamente, Lugo e Ourense, e sobre todo a metade sur porque a metade norte non se parece a Ourense, ten outra dinámica costeira; cousa que Ourense aínda vai tardar en ter como non lle fagamos un canal como o de Panamá, pois non vai ser posible. (Murmurios.) Pero se fai un canal ata Ourense ímolo facer chegar ata Monforte tamén, para que o sur de Lugo tamén teña esa posibilidade marítima polo sur. Bueno, pero efectivamente si que hai cousas que son similitudes que ten o interior de Lugo e o interior de Ourense, sen dúbida ningunha; e, polo tanto, que compartimos as reivindicacións, sen dúbida.

A min, por exemplo, faime graza cando desde a Xunta de Galicia se di: hai que mellorar a financiación autonómica, pois si, haberá que mellorala. Oian, ¿e vostedes cando se acordaron de mellorar a financiación local das deputacións? Porque despois todo se lle pida ás deputacións, pero tampouco se quere que teñan máis medios, ou os concellos que teñan máis medios. Iso si, competencias, imos agregándoas, ¡ah!, pero diñeiro co que levar a cabo esas competencias, non. ¿Onde está a memoria económica que por lei habería que ter con cada competencia que se deriva hacia os concellos? ¿Onde está? Esa memoria económica non existe. Iso é fácil. De feito, o meu Concello gañoulle na pandemia unha sentenza á Xunta polos gastos das mascarillas, resulta que eles puñan as multas e tiña que xestionalas o concello, facer de recadador. E, evidentemente, claro, gañamos, a xustiza, en fin, foi xusta.

E eu alégrome moito que vostede vaia a Carballedo porque é un concello moi bonito da nosa provincia, que linda con Ourense na zona dos Peares esa zona, e sobre todo porque se come unha carne como é a carne ao caldeiro moi boa. Polo tanto, é moi importante que vaian facer turismo por Carballedo.

Señora Méndez, coincido plenamente co que vostede dixo aquí. E, dende logo, é moi típico do Partido Popular facer auto oposición, como acabo de facer o señor Barreiro, que acusa aos demais de cousas que despois volvo dicir que son competencias exclusivas deles. ¡Isto é impresionante! Pero se facemos todo as deputacións que el di, ¿para que está a Xunta? Repartámoslle a Xunta ás deputacións e non fai falta a Xunta, ¿para que a queremos? Para facer paripés, non fai falta. Polo tanto, completamente de acordo con vostede.

E, por exemplo, o Plan Paradai ao mellor moita xente pois queda un pouco lonxe. Como ben di vostede, vén do ano 99, pero é que a rolda leste a min é que me pon dos nervios, porque resulta que cando foi para as eleccións de repente apareceron 6 millóns de euros que os ían gastar. Sabían perfectamente que non é posible nin agora os 5 deste ano tampouco porque, señor Barreiro, as obras hai saber de que van; e as obras, como as dese tipo, hai que facer un estudo informativo previo de impacto ambiental —un estudo de impacto ambiental—, logo hai que facer o proxecto construtivo en función do estudo de impacto ambiental e logo licitar as obras, adxudicalas e inicialas. Iso son dous-tres anos mínimo. ¿Para que poñen vostedes 5 millóns de euros se non van gastar ningún euro? Poñan 100.000 ou 200.000, que é o que custa o estudo informativo, e serán cribles. Pero ¿como va a gastar 5 millóns? ¡Para o ano volven poñer os mesmos e

tampouco os van gastar! Así de claro. Como fan que o acceso ao porto seco de Monforte, ¡que é unha vergonza! E logo di que por culpa de Pedro Sánchez. Pero, ¡hombre!, que o señor Feijóo foi inaugurar o porto seco sen acabalo, sen comunicacións e sen a plataforma de carga e descarga no 2014; que eu saiba, Sánchez apareceu o 18. A ver, ¿pero teñen algo de vergonza vostedes cando din estas cousas? Home, por favor, ¡por favor!

Mire, baixa execución orzamentaria, efectivamente, señora Méndez. Pero a min aquí xórdeme unha pregunta enorme, e digo que para min é moi grande. Se non executan pero, sen embargo, son capaces de triplicar a débeda autonómica, ¿que lle fan aos cartos? ¿Onde van? Porque a débeda triplicouse de cando colleron o Goberno bipartito no ano 2009, en abril de 2009 —triplicouse—. E agora resulta que o Consello de Contas di o que di, pois aquí algo pasa, algo pasa.

E, señora Méndez, voulle dicir unha cousiña que fan cos alcaldes. Isto porque é a estratexia de quen dirixe o partido na provincia, non nos enganemos, os alcaldes non é que sexan malos, eles miran polo mellor para os seus concellos, sen dúbida ningunha, e teño aquí un ao lado que foi alcalde do seu concello. E claro que facían o Plan único da Deputación por iso lle cambiamos o nome e puxémoslle Plan da Deputación, porque non sinalizaban as obras financiadas co Plan Único ou sinalizábanas mal, puñan os sinais onde se vían —ao mellor a 300 metros da obra, no medio do monte—; ou facían unha fotocopia, en vez de facer o cartel oficial facían unha fotocopia en A4 e colgábana nun pino, co pino volto cara atrás. Claro, iso vaise acabar, porque ou o fan como é debido —non lle dea á cabeza que iso élle verdade, podémolo ir ver cando queira—, hai informes dos que van enviar as carreteras, non se preocupe. Ou van perder o dereito ou van facelo; igual que se fai coas obras europeas, que hai que poñer o cartel dos fondos europeos, ou hai que poñer o cartel do fondos do Estado ou da Xunta de Galicia. Que cando a Xunta che dá unha axuda tamén hai que poñer o cartel, e é lóxico que se poña ese cartel, pero se se pon ese tamén hai que poñer o da Deputación.

Ben, en relación co canon da auga, despois tamén falou aquí do ciclo da auga o señor Barreiro, en fin. Don Daniel, pois home eu, en xeral, teño que estar agradecido pola súa valoración que fai do traballo do goberno da Deputación. E sen dúbida ningunha, dicirlle que efectivamente eu non podo aquí falar de todo, pero un plan cultural, a Deputación de Lugo ten unha das maiores redes museísticas, e está levándoo eu creo que dunha maneira ben levada. Ou mesmo a política de deportes, sen dúbida ningunha.

E asegúrolle que eu non teño ningunha teima a Ribadeo, ningunha. É máis, eu estou disposto a colaborar con todos os concellos da provincia, como vimos facendo; o que non queremos, o que no tolero eu son chulerías, as chulerías cada un na súa casa. Cada un na súa casa que faga as chulerías que queira, pero cando afecta ao publicou non; iso non porque —bueno, mentres eu sexa presidente polo menos non— ademais eu síntoo moito polo señor Barreiro, pero quédalle un tempo aínda para esperar, a pesar que di que se xa se acabou a poltrona, estas cousiñas tan delicadas, e así como fala a el. Eu creo que ademais está cousas así, eu case diría diplomáticas, que utilizou. Ou como di o

portavoz de Lugo, chámame, bueno, dime que pertenzo á mafia, que son un mafioso. De verdade, se tivera un pouquiño de vergonza, de educación, de saber estar... Home, non é o mesmo tomando un viño nun bar que nun medio de comunicación onde o escoita moita xente. ¡Hai que ter un pouco de educación! Porque se eu falara de cousas que sei —¡que sei!— pois ao mellor tiñan que botarse a chorar.

Mire, di que vin dar un mitin aquí. Pero, home, se o mitin nolo din a nós todos os días, todos os días vostede nos están dando mítines. Eu se quere cóntolle uns poucos do meu concello e da miña provincia. Mire, sen ler nada, pódolle dicir o que queira vostede, téñoo na cabeza —como dicía a Fraga, teño o Estado na cabeza— e eu a provincia tamén a teño na cabeza, cousa que vostede non, que aínda lle quedan uns cantos chuscos para chegar a ese estado, e aínda non está.

Señor deputado, ¡di que lle presentaran os presupostos ao grupo maioritario da provincia! ¿Pero vostede a onde vai? ¿E logo o señor Rueda tamén veu aquí aos grupos do Parlamento presentarlles os presupostos antes de aprobalos? Pero vostede como pide esas tonterías? ¡Home, por favor! Nós non o facemos nin o imos facer, ¿sabe por que?, porque hai dous anos ou tres, antes de saber como ían ser os presupostos —antes de sabelo—, estábamos para dar unha rolda de prensa na sala de xuntas da Deputación, e a galega tomándolle declaracións ao portavoz fóra na praza de San Marcos sen coñecer os presupostos, pero xa estaba declarando sobre eles. A galega si que vai aí, pero non foi á presentación dos orzamentos á sala de xuntas, aí non foi; iso é a realidade, señor Barreiro.

Mire, xa llo dixen antes, reunión cos alcaldes... bueno, fixeron vostedes un paripé, que eran afiliados dos que estaban alí, mais os traballadores da sede —que algúns os coñezo eu— en fin, e foron os que saíron como alcaldes cando non o eran.

¿Pediron un plan de mantemento de estradas? Xa o temos, home, e ademais está contratado a empresas privadas, dividida a provincia en oito zonas, están contratados desbroces, hai un plan de mellora de estradas, ¡xa o hai! Está pedindo vostede cousas... (Pronúncianse palabras que non se perciben.) si si, ensine a foto que queira, que dá igual. (Pronúncianse palabras que non se perciben.) Si si, toditas...

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Non dialoguen, por favor.

O presidente da Deputación Provincial de Lugo (José Tomé Roca): ¡Toditas! É el que me está interrompendo. Eu non lle fixen nada. Escoiteino estoicamente. Non dixen nin un pío. Por tanto, un pouquiño de saber estar porque eu son invitado seu aquí nesta casa. Así que normalmente un cando ten invitados na casa hai que respectalos e senón non inviten, non veño e non pasa nada. ¿Dáse conta? Pero eu quero corresponder coa invitación do Parlamento que é onde reside a vontade dos galegos. Polo tanto, quero vir aquí e espero tamén un trato cordial e correcto, máis alá do debate.

Pero despois a min faime gracia. Vostede empeza a pedir 10 millóns máis para ese plan, outros 10 millóns para o Plan da Deputación, outros millóns máis —que non me acordo canto dixo— para o ciclo da auga. Pero, imos ver, ¿a Xunta de Galicia dáme eses 30 millóns para metelos no presuposto?, ¡fágoo mañá mesmo! Pero dígame de onde quito 10, 10, 10, ¿ou é que os presupostos e multiplican como pans e peixes? ¡De verdade! A que llos quito?. Dígame: mira, non gastes en servizos sociais, non gastes aquí, non gastes en cultura, non gastes en deporte, non gastes nisto e méteos alí. ¡Dime de onde queres que o quite! Porque os cartos son finitos. Claro, apróbase un teito de gasto e de aí non podes subir porque de aí para abaixo hai que repartir. E se vostede quere quitar, como nas emendas dos presupostos, ¿quere quitar desta partida?, a quitas, ¿a cal vai?, ¿a esta?, moi ben, pero a quitaches doutra. Non é que apareza diñeiro a maiores. Home, por favor, virme con eses contos pois en fin.

E logo quere nós sexamos responsables do alixo. Oia, nós xa lle axudamos. E logo, ¿para que pensa que é o Plan único? O Plan único é para obras e servizos —obras e servizos— e que o distribúan os concellos co mellor crean. ¡Claro que axudamos! ¿Como que non axudamos? ¡Axudamos para todo!, para o lixo e outras cousas.

Ciclo da auga. Bueno, iso xa é para nota, señor Barreiro. Vénme dicir vostede que non lle fagamos saneamento, que non lle fagamos abastecemento. Oia, pero, ¿quen cobra aquí o canon da auga? ¿Cóbrao a Deputación de Lugo ou cóbrao a Xunta de Galicia? O meu Concello leva pagado desde o ano 12, que vostedes poñeron ese un imposto —que puxeron vostedes—. Vostedes son os que baixan impostos pero logo llelo suben a todos ou poñen uns novos, e eses son os que os baixan, imaxínate o día que digan que os suben, ¡meu Deus!, ¿onde imos ir? Bueno, pois vostedes están facendo unha recadación no meu concello, levamos pagados máis de 4 millóns de euros e non vin un euro de retorno, nin un; cando na Fegamp hai un acordo de todos os alcaldes que formamos parte —incluíu algún conselleiro que está hoxe que foi membro da Fegamp—, do Bloque, das Mareas, do PSOE e do PP, de que como mínimo o 50 % debía retornar para que os concellos os utilicen exclusivamente en obras hidráulicas e en obras de saneamento. E o resto para ser solidarios con aqueles concellos pequenos que non teñen capacidade para poder facer eses saneamentos eses concello. É verdade, un concello de 1.000 habitantes ou 1.500 non ten esa capacidade, hai que axudarlle.

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Ten que ir sintetizando, señor Tomé.

O presidente da Deputación Provincial de Lugo (José Tomé Roca): Señora presidenta, uns minutiños e xa acabo.

Mire, outra cousa, ¿sabe vostede que fan con eses fondos? Cando Europa os aperta e non lles queda máis remedio van vostedes sanear as rías —porque non lles queda máis remedio— cos cartos que pagamos os concellos para o saneamento, o canon da auga. Oian, ¡fágano vostedes cos fondos da Xunta! ¿Por que nos teñen que chupar literalmente ese diñeiro que pagamos os concellos para o noso saneamento e o noso

abastecemento? ¿Por que nos teñen que quitar e para facelo pagar as rías cando tiñan sacalos doutras partidas? ¡Home, señor Barreiro, por favor!

E logo fálame aquí tamén dos catamaráns. Pero, a ver, os catamaráns precisamente se a Xunta puxera eses 2 millóns de euros que ten que poñer un deles xa ía —porque nós o poñemos para iso— para un catamarán eléctrico, por exemplo. Fíxese vostede, é que se contradín vostedes mesmos, non saben de que falan.

Ou axudar o plan a recoñecer a Ribeira Sacra. Pero, home, se nós fomos os que empezamos con iso cando era presidente da Deputación José Ramón Gómez Besteiro, cun autobús recollendo firmas pola provincia adiante. E, por certo, falta a primeira vez; tamén lle digo unha cousa, vexo un cambio de actitude no actual conselleiro, vexo un cambio de actitude e dígoo, vexo un cambio de actitude e quérollo agradecer. O anterior, falta a primeira vez que se reunira comigo e son a capital da Ribeira Sacra, falta a primeira vez —esa é a colaboración de vostedes e o diálogo que vostedes teñen—, a primeira. Pero, sen embargo, cando houbo que sacalo de París, da Unesco, que era o embaixador, era ..., e falei con el para que non fora a adiante o plan porque senón non o podiamos volver presentar; daquela si que me chamou, e non só me pediu axuda para iso, pediume que non fixera declaracións á prensa para non prexudicar o proxecto. E non as fixen, falta a primeira vez que dera unha rolda de prensa falando diso, nin na radio, en ningún lado, falta a primeira vez. Esa é diferenza entre uns e outros. Iso si que é colaborar, señor Barreiro.

E logo fala de abrir a residencia de Becerreá. Mire, o que é vergonzoso é o que vostedes están facendo hoxe aquí, porque nós sabemos que chamaron vostedes desde o PP a veciños de Becerreá para que lles facilitaran o carné... Si si —afirmo—, chamaron a veciños de Becerreá pedíndolles o carné para facerlles a acreditación para estar hoxe aquí. E eu eille preguntar ao señor presidente da Xunta se isto o avala el, e ao presidente do Parlamento tamén a ver se o avala el, para que vostedes teñan na sede do PP un montón de xente de Becerreá con chalecos amarillos como se isto fora, en fin, as riadas de Valencia. Oian, por favor, ¡debíalles dar vergonza!, ¡vergonza! ¿É así como se portan vostedes? ¿Este é o futuro? ¿Esa é a innovación? ¿Esas son as novas ideas? ¡Meu Deus, que arcaico é isto! ¡Que arcaico!

Pero, bueno, cada un é moi libre. Se a vostede lle pagan o gastos, porque eles non os pagan, habería que saber de onde saen os gastos eses tamén. Sería bo que foran dando, en fin, un pouquiño transparencia para saber de onde sae iso.

E logo fala do Kirk. Home, ¿pero quen ten as competencias en ordenación de cultivos, ordenación do territorio, competencias en agricultura e en gandaría? Todo. ¿Quen ten as competencias e os cartos? ¿As deputacións ou a Xunta de Galicia? Así que agora quere que a Deputación de Lugo saque da manga —non sei de onde—, saque fondos para pagarlle. Mire, o outro día dividia unha compañeira todo o presuposto da Deputación de Lugo, todo, dividido agricultores que hai na provincia de Lugo e non lle saía a 4.000 euros a cada un. Todo o presuposto da Deputación. ¡Fíxese vostede que cousas din!

E logo fala de convenios. Home, sería bo que sacara a tortilla esa que sacou aí, que sacara esa tortilla da señora Candia: 43 en tres meses.43 convenios, 42 para o PP, 5 millóns de euros, 1 par de Cervantes, do PSOE, 18.000 euros. Saque esa tortilla e verá como lle dá moita máis descompensación. Home, aquí temos que compensar as desfeitas da Xunta; pero, ¿vostede de que vai? ¿Pensa que somos tontos ou que?

E logo di —iso xa mo dixo a min un compañeiros da señora Candia que está aquí presente...

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Recórdolle o esforzo de síntese que estaba a facer, señor Tomé.

O presidente da Deputación Provincial de Lugo (José Tomé Roca): Estou acabando.

Díxome nun Pleno —estaba ela presente—: home, non pensará que somos tan tontos como para darlle a vostede cartos para as festas para que quede ben vostede. Iso está gravado, díxomo a min nun Pleno. É dicir, nós tampouco somos tontos de todo.

Remato. Di que non ve a nosa xestión. Eu diríalle que ao mellor non a ven, pero entón é que necesitan ir ao oculista.

Nada máis. Moitas grazas a todos.

A presidenta da Comisión (señora Presas Bergantiños): Moitas grazas, señor Tomé Roca, pola súa intervención e pola súa presenza neste Parlamento e nesta Comisión.

E grazas aos deputados e deputadas e aos servizos da Cámara polo seu traballo.

E suspendemos a sesión ata as 16 horas.

Suspéndese a sesión ás 13.20 horas.